Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэтімя Максіма Танка”

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце
_____ А.В.Макоўчык
“__”_____ 2023 г.
Рэгістрацыйны № УД-27-3-05-2023/вуч.

АРФАГРАФІЧНЫ ПРАКТЫКУМ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне
для спецыяльнасці: 6-05-0112-02 “Пачатковая адукацыя”

2023 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове Адукацыйнага стандарта агульнай вышэйшай адукацыі ОСВО 6-05-0112-02-2023 (__.__._____, № __) і вучэбнага плана спецыяльнасці 6-05-0112-02 Пачатковая адукацыя (__.__._____, № - _____/ .)

СКЛАДАЛЬНІКІ:

А.С. Васілеўская, дацэнт кафедры беларускага і рускага мовазнаўства ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка", кандыдат філалагічных навук, дацэнт

Т.С. Бабровіч, старшы выкладчык кафедры беларускага і рускага мовазнаўства ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка"

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

В.В. Урбан, дацэнт кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка", кандыдат філалагічных навук, дацэнт

С.К. Берднік, кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры медыялінгвістыкі і рэдагавання ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт"

УЗГОДНЕНА

Дырэктар дзяржаўнай установы адукацыі «Гімназія № 35 г. Мінска імя Я.І. Міркоўскага»

_____ Н.А.Пульманоўская

«9» 10 2023 г.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай беларускага і рускага мовазнаўства ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка"

пратакол № 4 ад 26 кастрычніка 2023 г.

Загадчык кафедры

_____ Н.М.Антановіч

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка"

пратакол № 1 ад 17.10.2023

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджальных матэрыялаў дзейным патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае.

Метадыст вучэбна-метадычнага аддзела

_____ Я.В. Ціханава

Дырэктар бібліятэкі

_____ Н. П. Сяткоўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма для ўстаноў вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне “Арфаграфічны практыкум” распрацавана ў адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйнага стандарта вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-0112-02 “Пачатковая адукацыя”.

Вучэбная дысцыпліна “Арфаграфічны практыкум” займае важнае месца ў сістэме падрыхтоўкі кваліфікаваных спецыялістаў у галіне пачатковай адукацыі: яна накіравана на фарміраванне культуры пісьмовага маўлення будучых настаўнікаў пачатковых класаў.

Курс мае выразную практычную накіраванасць і прызначана павысіць узровень граматнасці студэнтаў. Таму пры вывучэнні арфаграфічных нормаў сучасных рускай і беларускай літаратурных моў у праграме прадугледжана паўтарэнне асноў пунктуацыі, што неабходна для фарміравання культуры пісьмовага маўлення.

Вучэбная праграма складаецца з трох асноўных раздзелаў: першы – тэарэтычны накіраваны на паўтарэнне тэарэтычных асноў арфаграфіі і пунктуацыі. У другім і трэцім раздзелах прадугледжана вывучэнне арфаграфічных нормаў рускай і беларускай моў, таму гэтыя раздзелы вывучаюцца паралельна.

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны

Мэта вучэбнай дысцыпліны − фарміраванне і замацаванне ўстойлівых навыкаў граматнага пісьма, арфаграфічных і пунктуацыйных норм рускай і беларускай літаратурных моў.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- паглыбленне, абагульненне і сістэматызацыя атрыманых ведаў, уменняў і навыкаў па арфаграфіі рускай і беларускай моў, набытых падчас атрымання агульнай сярэдняй адукацыі;
- павышэнне арфаграфічнай і пунктуацыйнай граматнасці;
- развіццё асноўных арфаграфічных і пунктуацыйных уменняў: знаходзіць арфаграмы і пунктаграмы, класіфікаваць іх, правільна суадносіць з вывучанымі правіламі.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй, сувязь з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі

Вучэбная дысцыпліна “Арфаграфічны практыкум” з’яўляецца дысцыплінай кампанента ўстановы вышэйшай адукацыі, уваходзіць у модуль “Камунікатыўная культура педагога” і звязана з вучэбнымі дысцыплінамі “Беларуская мова” і “Руская мова”.

Патрабаванні да асваення вучэбнай дысцыпліны

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Арфаграфічны практыкум” павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў базавай прафесійнай кампетэнцыі

БПК-10: Тлумачыць моўныя факты рускай і беларускай моў, адрозненні фанетычнай, лексічнай і граматычнай сістэм рускай і беларускай моў.

У працэсе вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен

ведаць:

- асноўныя паняцці і тэрміны арфаграфіі і пунктуацыі;
- арфаграфічныя і пунктуацыйныя нормы рускай і беларускай літаратурных моў;

умець:

- знаходзіць арфаграмы і пунктаграмы;
- фармуляваць правілы, якія іх тлумачаць;
- бачыць арфаграфічныя і пунктуацыйныя цяжкасці і тлумачыць іх прычыны;

валодаць:

- навыкамі арфаграфічнага і пунктуацыйнага аналізу;
- уменнем прымяняць арфаграфічныя і пунктуацыйныя правілы.

Агульная колькасць гадзін і колькасць аўдыторных гадзін, што адводзяцца на вывучэнне дысцыпліны

На дзённай форме атрымання адукацыі дысцыпліна вывучаецца на I курсе ў 2 семестры. Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны разлічана на 108 вучэбных гадзін, з якіх 68 аўдыторных, у тым ліку 8 лекцыйных і 60 практычных (з іх 8 на КСР). На самастойную работу адводзіцца 40 гадзін.

Форма кантролю – залік (2 семестр).

На завочнай форме атрымання адукацыі поўнага тэрміну навучання дысцыпліна вывучаецца на I курсе ў 2 семестры. Вывучэнне дысцыпліны разлічана на − 16 аўдыторных гадзін, у тым ліку 4 – лекцыйныя і 12 – практычных.

Форма кантролю – залік (3 семестр).

На завочнай форме атрымання адукацыі скарочанага тэрміну навучання дысцыпліна вывучаецца на 1 курсе ў 1 семестры. Вывучэнне дысцыпліны разлічана на – 12 аўдыторных гадзін, у тым ліку 4 – лекцыйныя, 8 – практычных.

Форма кантролю – залік (2 семестр).

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

РАЗДЗЕЛ 1. ПРАВІЛЬНАСЦЬ МАЎЛЕННЯ ЯК ЧАСТКА ПРАФЕСІЙНАЙ КУЛЬТУРЫ НАСТАЎНІКА

1.1 Прадмет і задачы вывучэння арфаграфіі. Паняцце пра арфаграфічныя нормы. Арфаграма. Апорнае напісанне.

1.2 Прынцыпы арфаграфіі. Спецыфіка арфаграфіі рускай і беларускай моў. Арфаграфічныя слоўнікі рускай і беларускай моў.

1.3 Прадмет і задачы пунктуацыі. Асноўныя функцыі знакаў прыпынку. Пунктуацыйныя нормы.

1.4 Асноўныя правілы пунктуацыі.

РАЗДЗЕЛ 2. АРФАГРАФІЧНЫ ПРАКТЫКУМ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

2.1 Правілы напісання галосных

Правапіс літар *о, э, а*. Перадача акання на пісьме. Правапіс слоў са спалучэннямі *ро*, *ло*, якія чаргуюцца з *ры*, *лы*. Перадача на пісьме [э] ў запазычаных словах у ненаціскных складах. Ненаціскныя фіналі -*эль*, -*эр* у запазычаных словах. Ненаціскныя фіналі -*эль*, -*эр* ва ўласных імёнах іншамоўнага паходжання.

Правапіс літар *е, ё, я*. Перадача якання на пісьме.

Правапіс спалучэнняў галосных у іншамоўных словах.

Правапіс прыстаўных галосных *і, а*.

Правапіс галосных *і, ы, й* пасля прыставак.

Правапіс *у-ў*.

Правапіс галосных у складаных і складанаскарочаных словах.

2.2 Правілы напісання зычных і іх спалучэнняў

Правапіс звонкіх і глухіх, свісцячых і шыпячых зычных.

Правапіс *д-дз, т-ц*.

Правапіс спалучэнняў зычных.

Правапіс прыстаўных і ўстаўных зычных.

Правапіс падоўжаных і падвоеных зычных.

2.3 Правапіс мяккага знака і апострафа

Правапіс змякчальнага мяккага знака.

Правапіс раздзяляльнага мяккага знака і апострафа.

2.4 Правапіс прыставак

Правапіс зычных у прыстаўках. Правапіс прыставак *аб-*, *ад-*, *над-*, *пад-*, *раз-* (*рас-*), *с-* (*з-*), *уз-* (*ус-*), *із-*, *без-*, *небез-*, *абез-*, *праз-*, *цераз-*. Правапіс зычных на стыку прыстаўкі і кораня. Перадача на пісьме спалучэнняў літар *сч*, *сш*, *сшч*, *зж*, *здж* на стыку прыстаўкі ікораня.

Правапіс прыставак *су-, са-, дэз-, дыс-, суб-*. Правапіс прэфіксоідаў (*звыш-*, *між-*, *пан-*, *супер-*, *транс-*, *контр-, экс-*).

2.5 Правапіс суфіксаў

Правапіс суфіксаў назоўнікаў (*-ец-/-ац-*, *-іц-/-ыц-*, *-ак-/-ек-*, *-ык-/-ік-*, *-ань-/-ень-*, *-чык-/чыц-*, *-шчык-/-шчыц-*, *-чын-/-шчын-*, *-ств-*). Правапіс суфіксаў прыметнікаў (*-еньк-/-аньк-/-эньк*; *-н-/-энн-/-енн-*; *-ан-/-ян-*, *- ск-*).

Правапіс суфіксаў дзеясловаў *(-ава-/-ява-/-ва-; -ыва-/-іва-*). Правапіс суфіксаў дзеепрыметнікаў (*-н-*, *-ен-*, *-ан-*).

Правапіс зычных на стыку марфем.

2.6 Правапіс слоў разам, асобна, праз злучок

Правапіс складанаскарочаных слоў і вытворных ад іх.

Правапіс складаных слоў і вытворных ад іх з пачатковымі іншамоўнымі часткамі *авія-*, *агра-*, *астра-*, *аўдыя-*, *аўта-*, *аэра-*, *бія-*, *варыя-*, *вела-*, *відэа-*, *гама-*, *геа-*, *грам-*, *заа-*, *кіна-*, *макра-*, *медыя-*, *мота-*, *неа-*, *палеа-*, *радыё-*, *сацыя-*, *спарт-*, *стэрэа-*, *танц-*, *тэле-*, *фота-*, *электра-* і інш.

Правапіс слоў з пачатковай часткай *поў-* (*паў-*).

Правапіс слоў з прыстаўкамі і падобнымі да прыставак пачатковымі часткамі: *а-*, *анты-*, *арта-*, *архі-*, *гіпер-*, *дыс-*, *дэз-*, *звыш-*, *інтэр-*, *інфра-*, *квазі-*, *контр-*, *мета-*, *між-*, *мілі-*, *пан-*, *паст-*, *псеўда-*, *сін-*, *супер-*, *транс-*, *ультра-*, *экс-*, *экстра-* і інш.

Правапіс складаных слоў, першай часткай якіх з’яўляюцца лічэбнікі.

Правапіс складаных назоўнікаў, прыметнікаў, лічэбнікаў.

Правапіс прыслоўяў і блізкіх да іх спалучэнняў слоў.

Правапіс складаных прыназоўнікаў, злучнікаў, часціц. Правапіс выклічнікаў.

2.7 Правапіс часціц *не* (*ня*) і *ні* з рознымі часцінамі мовы

Правапіс часціц *не (ня)* і *ні* з назоўнікамі, прыметнікамі, займеннікамі, дзеясловамі, дзеепрыметнікамі і дзеепрыслоўямі.

2.8 Ужыванне і правапіс вялікай і малой літар

Ужыванне вялікай літары ў залежнасці ад месца слова ў тэксце.

Ужыванне вялікай літары ва ўласных імёнах (уласныя імёны асоб, мянушкі жывёл, геаграфічныя назвы, астранамічныя назвы, назвы гістарычных эпох і падзей, геалагічных перыядаў, назвы свят, знамянальных дат, назвы ўзнагарод, назвы літаратурных, музычных твораў, карцін, кінафільмаў, друкаваных выданняў, назвы ўстаноў, арганізацый, прадпрыемстваў, аб’яднанняў).

Правапіс вялікай літары ў прыметніках, утвораных ад уласных імёнаў. Вялікая літара ў складанаскарочаных словах.

РАЗДЕЛ 3. ОРФГРАФИЧЕСКИЙ ПРАКТИКУМ РУССКОГО ЯЗЫКА

3.1 Правописание безударных гласных в корнях слов

Правописание безударных гласных в корнях слов, проверяемых ударением. Гласные *о-а* в безударных корнях глаголов совершенного вида. Непроверяемые безударные гласные.

3.2 Правописание безударных гласных в чередующихся корнях

Безударные гласные *о/а,* чередующиеся в корнях *-гор-/-гар-, -клон-/-клан-, -твор-/-твар-, -зор-/-зар-, -рос-/-раст-/-ращ-, -скоч-/-скак-, -ложˊ-/-лаг-, -кос-/-кас-, -ровн-/-равн-, -мок-/-мак-, -плов-/-плав-* .

Безударные гласные *е/и,* чередующиеся в корнях *-бер-/-бир-, -мер-/-мир-, -пер-/-пир-, -тер-/-тир-, -дер-/-дир-, -стел-/-стил-, -жег-/-жиг-, -чет-/-чит-, -блест-(-блес-, -блеск-)/-блист-* .

3.3 Правописание согласных в корнях слов

Глухие и звонкие согласные. Сомнительные согласные. Непроизносимые согласные. Группы согласных на стыке значимых частей слова. Буквы *ч* и *ш* перед *н* и *т.* Двойные согласные. Двойные согласные на стыке значимых частей слова. Двойные согласные в русских корнях. Двойные согласные в заимствованных (иноязычных) корнях.

3.4 Правописание приставок

Приставки, которые пишутся всегда одинаково: *в-(во-), до-, по-, под-(подо-), про-, с-(со-), о-, об-(обо-), не-, недо-, от-(ото-), пред-(предо-), за-, на-, над-(надо-), пере-, вы-, су-*.Правописание приставок на *з/с* и приставок *раз- /роз- /рас- /рос-*. Правописание приставок *при-, пре-*. Гласные *ы/и* после русских приставок, оканчивающихся на согласный, кроме приставок *меж-, сверх-,* после иноязычных приставок *дез-, контр-, пан-, пост-, суб-, супер-, транс-*.

3.5 Правописание мягкого и твердого знаков

Правописание разделительного мягкого и разделительного твердого знаков. Буква мягкий знак как знак мягкости согласного. Буква твердый знак в некоторых грамматических формах.

3.6 Правописание *о* и *ё* после шипящих и *ц*

Правописание *о, ё* после шипящих и *ц* в корнях, суффиксах и окончаниях различных частей речи.

3.7 Правописание *н* и *нн* в разных частях речи

Правописание *н* и *нн* в именах существительных. Правописание *н* и *нн* в суффиксах полных прилагательных, отглагольных прилагательных и причастий. Правописание *н* и *нн* в кратких формах имен прилагательных.

3.8 Правописание имен числительных

Правописание имен числительных: правописание падежных форм количественных, собирательных, дробных, порядковых числительных; мягкий знак на конце и в середине числительных; слитное и раздельное написание числительных.

3.9 Правописание местоимений

Правописание местоимений: правописание неопределенных местоимений, правописание *не* и *ни* – в отрицательных местоимениях.

3.10 Правописание глаголов и глагольных форм

Правописание глаголов: правописание личных окончаний глаголов; правописание мягкого знака в глагольных формах; правописание гласных в безударных суффиксах глагола (*-ова-, -ева-, -ыва-, -ива-*).

Правописание причастий и деепричастий: правописание суффиксов действительных и страдательных причастий настоящего времени, правописание суффиксов действительных и страдательных причастий прошедшего времени; правописание кратких страдательных причастий и их отличие от правописания кратких прилагательных; правописание деепричастий совершенного и несовершенного вида.

3.11 Правописание наречий

Правописание наречий: слитное, раздельное и дефисное написание наречий; правописание мягкого знака на конце наречий.

3.12 Правописание служебных частей речи

Правописание частиц: дефисное и раздельное написание частиц; правописание отрицательных частиц *не* и *ни*. Правописание предлогов. Правописание союзов.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Нумар раздела, тэмы, заняткаў	Назва раздела, тэмы, заняткаў; пералік пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін				КСР	СРС	Літаратура	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	**Правільнасць маўлення як частка прафесійнай культуры настаўніка**	**8**							
1.1	Прадмет і задачы вывучэння арфаграфіі	2						[1], [2]	Вуснае апытванне
1.2.	Прынцыпы арфаграфіі	2					2	[1], [2]	Вуснае апытванне
1.3.	Прадмет і задачы пунктуацыі	2						[1], [2]	Вуснае апытванне
1.4	Асноўныя правілы пунктуацыі	2					2	[1], [2]	Распрацоўка схемы
2.	**Арфаграфічны практыкум беларускай мовы**		**26**			**/4**			
2.1	Правілы напісання галосных *Паўтарэнне:* знакі прыпынку ў канцы сказа		4				2	[1], [3], [4], [8]	Слоўнікавы дыктант

2.2	Правілы напісання зычных і іх спалучэнняў *Паўтарэнне*: працяжнік у простым сказе		4				2	[1], [3], [4], [8]	Тэст
2.3	Правапіс мяккага знака і апострафа *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры аднародных членах сказа		2				2	[1], [3], [4], [8]	Выкананне прыктыка-ванняў
2.4	Правапіс прыставак *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры адасобленых азначэннях		2				2	[1], [3], [4], [8]	Дыктант
2.5	Правапіс суфіксаў *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры адасобленых прыдатках		2				2	[1], [3], [4], [8]	Тэст
2.6	Правапіс слоў разам, асобна, праз злучок *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры адасобленых акалічнасцях, адасобленых дапаўненнях		4			/2	2	[1], [3], [4], [8]	Выкананне практычных заданняў
2.7	Правапіс часціц *не (ня)* і *ні* з рознымі часцінамі мовы *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры параўнальных зваротах і зваротках		4				4	[1], [3], [4], [8]	Дыктант
2.8	Правапіс вялікай і малой літар *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры пабочных і ўстаўных канструкцыях		4			/2	2	[1], [3], [4], [8]	Тэст
3	**Орфографический практикум русского языка**		**26**			**/4**			
3.1	Правописание безударных гласных в корнях слов		2				2	[2], [5], [7], [9]	словарный диктант

	Повторение: знаки препинания в сложносочиненном предложении								
3.2	Правописание безударных гласных в чередующихся корнях *Повторение*: знаки препинания в сложноподчиненном предложении		2				2	[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.3	Правописание согласных в корнях слов *Повторение*: знаки препинания в сложноподчиненном предложении		2				2	[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.4	Правописание приставок *Повторение*: знаки препинания в бессоюзном сложном предложении		2					[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.5	Правописание мягкого и твердого знаков *Повторение*: знаки препинания в бессоюзном сложном предложении		2			/2		[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.6	Правописание *о* и *ё* после шипящих и *ц* *Повторение*: знаки препинания в предложениях с разными видами связи		2				2	[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.7	Правописание *н* и *нн* в разных частях речи *Повторение*: знаки препинания в предложениях с разными видами связи		2				2	[2], [5], [7], [9]	тест
3.8	Правописание имен числительных *Повторение*: знаки препинания в предложениях с разными видами связи		2				2	[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.9	Правописание местоимений *Повторение:* знаки препинания при передаче чужой речи		2						

3.10	Правописание глаголов и глагольных форм *Повторение*: знаки препинания при передаче чужой речи		2				2	[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий
3.11	Правописание наречий *Повторение*: знаки препинания при диалоге		2			/2	2	[2], [5], [7], [9]	тест
3.12	Правописание служебных частей речи *Повторение*: знаки препинания при оформлении цитат		4				2	[2], [5], [7], [9]	диктант
	Усяго	***8***	***52***			***8***	***40***		***залік***

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

для завочнай формы атрымання адукацыі (5 гадоў навучання)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы заняткаў	Колькасць аўдыторных гадзін			СРС	Літаратура	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Лабараторныя заняткі			
1	2	3	4	5	6	7	8
І курс 2 семестр							
1	**Правільнасць маўлення як частка прафесійнай культуры настаўніка**	**4**					
1.1	Прадмет і задачы вывучэння арфаграфіі	2				[1], [2]	Вуснае апытванне
1.2	Прадмет і задачы пунктуацыі	2				[1], [2]	Вуснае апытванне
2	**Арфаграфічны практыкум беларускай мовы**		**6**				
2.1	Правілы напісання галосных *Паўтарэнне:* знакі прыпынку ў простым сказе.		2			[1], [3], [4]	Выкананне прыктыкаванняў
2.2	Правілы напісання зычных і іх спалучэнняў *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры аднародных членах сказа		2			[1], [3], [4], [8]	Выкананне прыктыкаванняў

2.3	Правапіс мяккага знака і апострафа *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры адасобленых членах сказа		2				тэст
3.	**Орфографический практикум русского языка**		**6**				
3.1	Правописание безударных гласных в корнях слов *Повторение*: знаки препинания в сложносочиненном предложении		2			[1], [2]	выполнение заданий
3.2	Правописание безударных гласных в чередующихся корнях *Повторение*: знаки препинания в сложноподчиненном предложении		2			[1], [3],[4]	выполнение заданий
3.3	Правописание согласных в корнях слов *Повторение*: знаки препинания в бессоюзном сложном предложении		2			[2], [5], [7], [9]	тест
	Усяго:	***4***	***12***				
	II курс 3 семестр						***залік***

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

для завочнай формы атрымання адукацыі (3,5 гады навучання)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы заняткаў	Колькасць аўдыторных гадзін			СРС	Літаратура	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Лабараторныя заняткі			
1	2	3	4	5	6	7	8
І курс 1 семестр							
1	**Правільнасць маўлення як частка прафесійнай культуры настаўніка**	**4**					
1.1	Прадмет і задачы вывучэння арфаграфіі	2				[1], [2]	Вуснае апытванне
1.2	Прадмет і задачы пунктуацыі	2				[1], [2]	Вуснае апытванне
2	**Арфаграфічны практыкум беларускай мовы**		**4**				
2.1	Правілы напісання галосных *Паўтарэнне:* знакі прыпынку пры аднародных членах сказа		2			[1], [3], [4]	Выкананне прыктыкаванняў
2.2	Правілы напісання зычных і іх спалучэнняў *Паўтарэнне*: знакі прыпынку пры адасобленых членах сказа		2			[1], [3], [4], [8]	Выкананне прыктыкаванняў, тэст
3	**Орфографический практикум русского языка**		**4**				

3.1	Правописание безударных гласных в корнях слов *Повторение*: знаки препинания в сложном предложении		2			[1], [3],[4]	выполнение заданий
3.2	Правописание безударных гласных в чередующихся корнях *Повторение*: знаки препинания в сложном предложении		2			[2], [5], [7], [9]	выполнение заданий, тест
	Усяго:	***4***	***8***				
	І курс 2 семестр						***залік***

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. Арфаграфічны практыкум [Электронны рэсурс] : інтэрактыўн. электрон. вучэб.-метад. комплекс / склад. Т. С. Бабровіч // СДО Moodle / Белорус. гос. пед. ун-т. – Рэжым доступу: https://bspu.by/moodle/course/view.php?id=6595. – Дата доступу: 01.09.2023.
2. Орфографический практикум [Электронный ресурс] : интерактив. электрон. учеб.-метод. комплекс / сост.: Е. С. Василевская, Е. С. Ширко // СДО Moodle / Белорус. гос. пед. ун-т. – Режим доступа: https://bspu.by/moodle/course/view.php?id=6597. – Дата доступа: 01.09.2023.

Дадатковая літаратура

3. Аб Правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі [Электронны рэсурс] : Закон Рэсп. Беларусь, 23 ліп. 2008 г., № 420-З : прыняты Палатай прадстаўнікоў 24 чэрв. 2008 г. : адобр. Саветам Рэсп. 28 чэрв. 2008 г. // ilex : информ. правовая система / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Мінск, 2023.
4. Беларуская мова. Арфаграфія : практыкум / В. У. Азарка [і інш.]. – Мінск : Беларус. дзярж. пед. ун-т, 2020. – 52 с.
5. Беларуская мова. Пунктуацыя : практыкум / В. У. Азарка [і інш.]. – Мінск : Беларус. дзярж. пед. ун-т, 2021. – 44 с.
6. Глушко, Е. И. Рабочая тетрадь по орфографии русского языка / Е. И. Глушко, О. Ю. Лазарева. – Минск : Белорус. гос. пед. ун-т, 2018. – 24 с.
7. Колядко, С. В. Русский язык. Орфография. Пунктуация : краткий справ. / С. В. Колядко, И. Л. Копылов. – Минск : Аверсэв, 2016. – 302 с.

Слоўнікі

8. Беларускі арфаграфічны слоўнік: новае арфаграфічнае напісанне / НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. – 3-е выд. – Мінск : Беларус. навука, 2012. – 694 с.
9. Русский орфографический словарь : ок. 200000 слов / О. Е. Иванова [и др.]. – М. : АСТ, 2018. – 879 с.
10. Русско-белорусский словарь : в 3 т. / Нац. акад. наук Беларуси, Ин-т яз. и лит. – 10-е изд. – Минск : Беларус. Энцыкл., 2012. – 3 т.

РЭКАМЕНДАВАНЫЯ ФОРМЫ І МЕТАДЫ НАВУЧАННЯ

Асноўнымі метадамі (формамі) навучання з’яўляюцца: метады праблемнага навучання, назіранне і аналіз арфаграм і пунктаграм, арфаграфічны і пунктуацыйны разбор, распрацоўка алгарытмаў.

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДАВАНЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ

Для дыягностыкі кампетэнцый, выяўлення вучэбных дасягненняў студэнтаў у працэсе вывучэння вучэбнай дысцыпліны “Арфаграфічны практыкум” прадугледжваецца прамежкавая і выніковая ацэнка.

Для кантролю якасці засваення ведаў па вучэбнай дысцыпліне рэкамендуецца наступны дыягнастычны інструментарый:

тэст вучэбных дасягненняў,

вусныя і пісьмовыя практыкаванні,

дыктант,

залік.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Мэтай самастойнай работы студэнтаў з’яўляецца авалоданне ведамі, уменнямі і навыкамі па арфаграфіі і пунктуацыі, вопытам прымянення вывучаных правіл на практыцы. Самастойная работа студэнтаў спрыяе развіццю самастойнасці, адказнасці і арганізаванасці, творчага падыходу да рашэння праблем вучэбнага і прафесійнага ўзроўню.

Асноўнымі відамі самастойнай работы студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне “Арфаграфічны практыкум” з’яўляюцца:

- засваенне тэарэтычнага матэрыялу на базе рэкамендаванай вучэбнай літаратуры,
- падрыхтоўка да практычных заняткаў,
- выкананне дамашніх заданняў,
- падрыхтоўка зводных табліц, схем, падбор дыдактычнага матэрыялу,
- выкананне тэстаў і заданняў у сістэме MOODLE

Патрабаванні да выканання самастойнай работы студэтаў

№ п/п	Назва тэмы, раздзела	Колькасць гадзін на СРС	Заданне	Форма выканання
1	Прынцыпы арфаграфіі	2	вывучэнне тэарэтычнага матэрыялу	складанне табліц
2	Асноўныя правілы пунктуацыі	2	вывучэнне тэарэтычнага матэрыялу	складанне табліц
3	Правілы	2	замацаванне правіла,	пісьмова

	напісання галосных		выкананне практыкаванняў	
4	Правілы напісання зычных і іх спалучэнняў	2	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	выкананне тэста на платформе MOODLE
5	Правапіс мяккага знака і апострафа	2	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	пісьмова
6	Правапіс прыставак	2	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	пісьмова
7	Правапіс суфіксаў	2	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	выкананне тэста на платформе MOODLE
8	Правапіс слоў асобна, разам, праз злучок	2	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	выкананне тэста на платформе MOODLE
9	Правапіс часціц *не* (*ня*) і *ні* з рознымі часцінамі мовы	4	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	пісьмова
10	Правапіс вялікай і малой літар	2	замацаванне правіла, выкананне практыкаванняў	выкананне тэста на платформе MOODLE
11	Правописание безударных гласных в корнях слов	2	закрепление правила, выполнение упражнений	письменно
12	Правописание безударных гласных в чередующихся корнях	2	закрепление правила, выполнение упражнений	письменно
13	Правописание согласных в корнях слов	2	закрепление правила, выполнение упражнений	выполнение теста на платформе MOODLE
14	Правописание *о* и *ё* после шипящих и *ц*	2	закрепление правила, выполнение упражнений	письменно

15	Правописание *н* и *нн* в разных частях речи	2	закрепление правила, выполнение упражнений	выполнение теста на платформе MOODLE
16	Правописание имён числительных	2	закрепление правила, выполнение упражнений	выполнение теста на платформе MOODLE
17	Правопиание глаголов и глагольных форм	2	закрепление правила, выполнение упражнений	письменно
18	Правописание наречий	2	закрепление правила, выполнение упражнений	выполнение теста на платформе MOODLE
19	Правописание служебных частей речи	2	закрепление правила, выполнение упражнений	письменно

Прыкладны пералік заданняў кіруемай самастойнай работы студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне

Практычныя заняткі

*Тэма**"Напісанне слоў разам, асобна, праз злучок"***

Узровень 1 (азнаямленне, разуменне) – максімальная адзнака 6 балаў

1. Выпішыце назоўнікі, якія трэба запісаць праз злучок

(Авія)палёт, (адзіна)ўладдзе, (аўта)калона, (блок)пост, (жар)птушка, (ільно)завод, (камень)валун, (кветка)папараць, (кіна)праектар, (макра)малекула, (максі)мода, (маланка)бліскаўка, (мед)сястра, (міні)футбол, (нова)будоўля, (норд)ост, (папараць)кветка, (праца)дзень, (пяці)годка, (пяці)(дзесяці)годдзе, (сама)лёт, (сацыял)дэмакрат, (спец)машына,(стоп)сігнал, (хлеба)пякарня, (кілават)гадзіна.

2. Запішыце словы правільна.

(Агульна)народны, (беларуска)моўны, (беларуска)рускі, (глыбока)даследаваны, (дабра)бытны, (добра)арганізаваны, (залаціста)жоўты, (мала)дасведчаны, (нава)грудскі, (права)бярэжны, (паўднёва)заходні, (туга)завязаны, (узаемна)абумоўлены, (цяжка)паранены, (часткова)асветлены, (леў)талстоўскі, (чарна)морскі, (чыста)беларускі.

3. Запішыце лічэбнікі, лічбы пішыце словамі.

(Васьмю)стамі, (шасці)сот, (трыццаці)пяці(мільённы), (635)мільённы, 8(мы), 3(ці), 10(му), 5(7)гадоў, два(чатыры) месяцы, (сямю)стамі, (183)тысячны, (ста)васьмі(дзесяці), трох(тысячны), (трыццаць)першы, (восем)сот шэсцьдзясят (чатыры), (тысяча)дзевяцьсот (пяцьдзясят)шосты, ГАЗ(24).

Узровень 2 (прымяненне, аналіз) – максімальная адзнака 8 балаў

1. Размяркуйце словы ў тры слупкі ў залежнасці ад іх правапісу:

Аб'ектыўна(заканамерны), аб'ектна(суб'ектны), абы(калі), авія(мадэль), авіяцыйна(касмічны),агульна(славянскі), адна(леткі), з(моладу), з(наскоку), значна(меншы), інжынер(механік), ісці на(сустрач), калі(нікалі), між(волі),на(жаль), на(прыклад), на(чыста), не(у)прыклад, ні(адкуль), педагагічна(правільны), план(заказ), радыё(сувязь), танц(майстар), трасецца(калоціцца), трохсот(дваццаціпяці)тонны, цап(царап), час(ад)часу, чатырох(павярховы), сумесна(выпрацаваны), супер(сучасны).

Разам	Асобна	Праз злучок

2. На аснове выкананага практыкавання зрабіце схему правіла правапісу слоў асобна, разам і праз злучок і праілюструйце прыкладамі.

Узровень 3 (сінтэз, ацэнка) – максімальная адзнака 10 балаў

1. Складзіце табліцы правапісу слоў разам, асобна, праз злучок па асобных часцінах мовы праілюструйце правіла прыкладамі з мастацкіх твораў.

2. Знайдзіце словы, у якіх дапушчаны памылкі і запішыце іх правільна.

Агітпункт, аўдыя-візуальны, біёлаг, біяфак, больш-менш, вагона-рамонтны, васьмідзесяціпяці-метровы, велатрэк, газпрамаўскі, дуб-дубам,

дзе-нідзе, контр-удар, паў-лімона, паўметра, 5 працэнтны, рада-радзюсенька, раз пораз, сяк-так,трохбаковы, ультра-фіялетавы, шыварат-на-выварат цюцелька ў цюцельку, β-часціца, Qкод.

*Тэма**"Правапіс вялікай і малой літар"***

Узровень 1 (азнаямленне, разуменне) – максімальная адзнака 6 балаў

Спішыце, раскрываючы дужкі.

(Л,л)еанарда (Д,д)а (В,в)інчы, (Г,г)егельянец, (М,м)агаметанін, (Л,л)юдвіг (В,в)ан (Б,б)етховен, (Т,т)улягі, (Э,э)ль (Г,г)рэка, (У,у)ран, (П,п)ісулькіны, (М,м)іхал (К,к)азімір (Р,р)адзівіл (Р,р)ыбанька, (І,і)аган (С,с)ебасцьян (Б,б)ах, быў Д,д)онжуанам, (К,к)ірыла (Т,т)ураўскі, (Н,н)естар (Л,л)етапісец, такі (Д,д)онкіхот, (Ж,ж)ак (І,і)ў (К,к)усто, (В,в)ікенцій (Д,д)унін-(М,м)арцінкевіч, браты (Г,г)арэцкія, род (Р,р)адзівілаў, (Г,г)арлахвацкія, (І,і)бн (С,с)іна, (О,о)'(Г,г)енры, Д'(А,а)ртаньян, (Б,б)еларусь, (Л,л)аўрэат, (К,к)андыдат (П,п)едагагічных (Н,н)авук, (К,к)кавалер (О,о)рдэна (Г,г)анаровага (Л,л)егіёна.

Узровень 2 (прымяненне, аналіз) – максімальная адзнака 8 балаў

Спішыце тэксты. Пакіньце правільны варыянт напісання вялікай і малой літар. Растлумачце свой выбар.

І. Слова (Батыст, батыст) паходзіць ад імя французскага ткача (Батыста, батыста) з Камбрэ (XIII ст.). Мае значэнне 'тонкае палатно (ільняное, баваўнянае)'.

ІІ. Два тысячагоддзі таму ў Індыі ўжо гулялі ў мяч з пер'яў. Гэту гульню ведалі і інкі. У Еўропе «пер'евым мячом» у сярэднія вякі забаўляліся высакародныя пані. Але пачаткам еўрапейскага (Бадмінтона, бадмінтона) лічаць 1873 год, калі індыйская гульня была прадэманстравана публічна ў горадзе (Бадмінтоне, бадмінтоне) – курорце Паўднёвай Англіі. Адсюль і пайшла назва гэтай гульні.

ІІІ. У 1870 г. туляк-саматужнік М. Белабародаў вынайшаў новы дасканалы інструмент – першы ў свеце храматычны гармонік. Ён меў у клавіятуры правай рукі 12 гукаў сучаснай музычнай сістэмы. Вядомы гарманіст Я. Арланскі-Цітарэнка пазней назваў гэты новы рускі інструмент у гонар старажытнарускага песняра (Баяна, баяна) – (Баянам, баянам).

ІV. У XVII ст. каля Лондана на беразе Тэмзы дзейнічаў парк, а непадалёк знаходзіўся шынок, які належаў удаве па прозвішчы (Ваксхал, ваксхал). Гэтым словам хутка сталі называць і сад. Такія ж з'явіліся і ў іншых гарадах Еўропы, у тым ліку і ў г. Паўлаўску, паблізу імператарскага палаца. Сад па прыкладзе лонданскага сталі называць (Вакзалам, вакзалам). Калі ж пабудавалі чыгунку з Пецярбурга да Паўлаўска, канцавы прыпынак таксама назвалі (Вакзалам, вакзалам). А потым так сталі называць усе пабудовы станцый.

Узровень 3 (сінтэз, ацэнка) – максімальная адзнака 10 балаў

Вызначце, з якой літары – вялікай ці малоў – павінны пісацца выдзеленыя словы. Выпішыце іх у табліцу ў пачатковай форме, згрупуйце ў адпаведнасці з правілам.

1) Жыровічы – святы для нас куточак, дзе цэрквы ў неба вежы ўзнялі. На дрэве ***(М,м)аці (Б,б)ожай*** абразочак – благаслаўленне для маёй зямлі (Л. Геніюш). 2) Паэт уласны ў кожнага народа, і ў кожнага паэта свой ***(Д,д)антэс*** (П. Макаль). 3) *Я ж* ***(Б,б)еларус***! *Я павінен ведаць сваю родную мову, як ведаюць яе мой бацька, маці, дзед і бабуля…* (Э. Луканскі). 4) Уладальнікам вышэйшай узнагароды — «Крыштальнай Паўлінкі»— стаў ***(К,к)упалавец***, ***(Н,н)ародны (А,а)ртыст*** Беларусі ***(Г,г)енадзь (Г,г)арбук*** (Наша ніва). 5) Нямецкі пісьменнік і кампазітар ***(Э,э)рнст (Т,т)эадор (А,а)мадэй (Г,г)офман*** нездарма названы "ўніверсальнай асобай у мастацтве". 6) Цяперашні духоўны лідар тыбецкага будызму абвесціў, што наступным ***(Д,д)алай-(Л,л)амам*** будзе асоба па-за межаў Кітаю і хутчэй за ўсё – дзяўчынка. 7) У сваёй справе яна такі ж ***(Б,б)ог***, як вы ў медыцыне, хаця, вядома ж, ваша місія на зямлі нашмат важнейшая (С. Бязлепкіна). 8) Казкі ***(Б,б)ратоў (Г,г)рым*** уключаны экспэртамі UNESKO ў Спіс сусветнай спадчыны як «найважнейшы этап на шляху аб'яднання еўрапейскай і ўсходняй традыцый складання казак» (Наша ніва). 9) Калі звалiў дужы ***(Г,г)еракл*** у пыл ***(А,а)нтэя***, як вецер валіць поўны колас да раллі, – удыхнула моц у грудзі сына мацер ***(Г,г)ея***… (М. Багдановіч). 10) Старшыня прафкама Віктар Панкраценка – ***(К,к)алабок*** з бліскучай лысінай, вясёлы і дабрачы чалавек… (А. Бароўскі). 11) Першым ***(Г,г)ероем (Б,е)ларусі*** ў 1996 годзе стаў лётчык ***(У,у)ладзімір (К,к)арват***, які ахвяраваў сваім жыццём дзеля ўратавання іншых, адвёўшы самалёт, які падаў, ад населенага пункту. 12) Калі гіне нешта накшталт Андрэя, – гэта глупства, а калі гіне ***(Т,т)ытан*** — гэта катастрофа (У. Караткевіч).

уласныя імёны асоб	
найменні міфічных, рэлігійных асоб	
агульныя назвы людзей	
найменні пасад і званняў	

Тема ***"Правописание мягкого и твердого знаков"***

Уровень 1 (ознакомление, понимание) – максимальная оценка 6 баллов

Вставьте, где нужно, мягкий знак, объясните постановку или отсутствие мягкого знака.

Воз…ня, анал…гин, скал…пель, в тюр…ме, близ…нец, бан…тик, тон…ше, мел…че, нын…че, пятибал…л…ный, л…няной, мощ…нос…ть, фал…шь, помощ…ник, ден…щик, вынян…чить, закон…чить, урал…ский, егер…ский, гаван…ский, рыцар…ский, сычуан…ский, знахар…ский, сел…дь,подкуз…мить, бан…ка, тес…нить, пороз…нь, болез…нь, восем…, сем…сот,встан…те, обыден….щина, зачин…щик, тес…ма, сер…ги, раз…ве, кон…чик,точ…ка.

Уровень 2 (применение, анализ) – максимальная оценка 8 баллов

Вставьте, где нужно, мягкий или твердый знак, обьясните их постановку. Составьте схему правописания мягкого и твердого знака.

В…ются, из…яснение, р…яный, об…явление, д…якон, п…едестал, из…янец, в…юк, нав…ючить, из…ятый, кон…ячный, ар…ергард,редколес…е, сен…ор (в Испании), син…ора (в Италии), в…явь,вол…ер,под…ячий, заяч…я, порт…ера, прем..ер, под…ём,бур…ян, оп…янеть, д…явольский, кур…ер, комп…ютер, кур…ёз.

Чёрная туш…, громкий туш…, удариш… наотмаш…, силач… могуч…, превозмоч… дрож…, ошибаеш…ся в решении задач…, бежиш… проч…, нет туч…, отреж…те кулич…, не боиш…ся неудач…, стереч… дич…, познаком…тесь, поздрав…те, исправ…те, сбереч… брош…, припряч… вещ…, успееш… пострич...ся, подытож… причины неудач…, возьмеш… реванш…, читаеш… всё сплош…, сем… дач…, чиж… певуч…, спряч… мяч… и не плач…, раздался плач…, леч… навзнич…, восем…сот тысяч…, сош…ёш… плащ…, заберёш…ся в глуш…, ландыш… пахуч…

Уровень 3 (синтез, оценка) – максимальная оценка 10 баллов

Из художественных произведений выписать 15 предложений, в которых встречаются слова с твердым и мягким знаком. Объяснить правописание, постановку знаков препинания в конце предложений.

Тема ***“Правописание наречий”***

Уровень 1 (ознакомление, понимание) – максимальная оценка 6 баллов

Запишите слова, раскрыв скобки. Объясните слитное или раздельное написание наречий.

Сделать (не)умело; пришить (не)крепко; выполнить (не)брежно; взлететь (не)высоко; сделать (не)опрятно; взглянуть (не)доверчиво, а с подозрением; говорить ничуть (не)весело; совсем (не)громко; далеко (не)ласково; говорить (не)громко, а тихо.

Уровень 2 (применение, анализ)− максимальная оценка 8 баллов

Спишите предложения, раскрыв скобки. Объясните правописание слова.

1) (Не) вдалеке время (от) времени вспыхивал красный фонарь светофора. 2) Теперь нужно быть (в) двое осторожнее. 3) (В) начале февраля

весна сделала свой первый налет. 4) Надо было спешить (на) встречу с аквалангистами. 5) Иссиня (зеленая) трава. Такая бывает только (в) начале лета. 6) (На) встречу по посыпанной гравием дорожке спешил парень в кожаной куртке (на) распашку. 7) Около двух часов поднимались мы все (таки) (к) верху. 8) Она ловко, но мягко подхватила его (под) мышки, приподняла, усадила. 9) С обоих берегов (в) плотную к воде подступала тайга, (в) дали подернутая фиолетовой дымкой. 10) Жалобно выл ветер, словно (на) веки прощаясь с землей. 11) Люди бросились (в) рассыпную. 12) Вместе с зонтиком (под) мышкой у него был зажат какой (то) небольшой предмет. 13) Я сделал (не) сколько (не) легких шагов (на) встречу прямо (таки) озверевшему ветру и вышел на самый берег. 14) Мальчик, (по) взрослому щурясь, грозил ему измазанным в шоколаде пальцем. 15) Он, (по) видимому, удивился и (не) которое время молчал.

Уровень 3(синтез, оценка) – максимальная оценка 10 баллов

Прочитайте текст, найдите и подчеркните наречия, правописание которых нуждается в объяснении. Выпишите эти наречия: 1 – наречия, которые пишутся через дефис, 2 – наречия, которые пишутся слитно, 3 – самостоятельно подберите и запишите 10-15 наречий (наречных сочетаний), которые пишутся в два слова.

За брусникой

Солнце ещё греет по-летнему, но трава уже чуть-чуть пожелтела. В тёмно-зелёных косах берёз кое-где виднеются светло-жёлтые пряди. В верху над нами бледно-голубое небо, слева лес, а справа ещё не скошенное поле, за ним вдали небольшая речонка. Мы проходим межой и сворачиваем влево, к лесу.

Лес и теперь по-прежнему хорош. Волей-неволей мы, заворожённые его красотой, останавливаемся, а затем шагаем напрямик в чащобу. Широкие ветви могучих деревьев крепко-накрепко переплелись в вышине, в лесу темно и прохладно. Медленно продвигаемся вперёд и нежданно-негаданно попадаем на поляну, насквозь продуваемую лёгким ветерком. Здесь должна быть брусника, и её во что бы то ни стало нужно разыскать. По-моему, надо идти дальше, в глубь леса, но мои подружки врассыпную разбегаются по поляне и уже сыплют в корзины кроваво-красные ягоды. Наконец и я замечаю под блестящими, как будто кожаными листьями ягоды брусники. Да здесь их видимо-невидимо! Поляна сплошь покрыта ягодами. Мы разбрелись поодиночке и только изредка перекликаемся друг с дружкой. Понемногу корзины наполнились доверху, да и сами мы наелись досыта.

Однако обед всё-таки нужен. Маруся расстелила на траве сложенную вдвое газету, положила на неё хлеб, соль и яйца, варенные вкрутую. Потчевать никого не приходится. С аппетитом мы съели всё и ничком и навзничь растянулись на траве.

Прыкладны пералік пытанняў да заліку

1. Правапіс ***о, э, а***. Правапіс ***о, э, а*** ў складаных словах.
2. Правапіс ***е, ё, я***. Правапіс ***е, ё, я*** ў складаных словах.
3. Правапіс прыстаўных галосных ***і, а***.
4. Правапіс спалучэнняў галосных у запазычаных словах.
5. Правапіс ***і, ы, й.***
6. Правапіс ***у, ў***.
7. Правапіс звонкіх і глухіх, свісцячых і шыпячых зычных.
8. Правапіс зычных на канцы прыставак. Правапіс прыставак ***су, са***.
9. Правапіс суфіксаў розных часцін мовы.
10. Правапіс зычных ***д – дз, т – ц***.
11. Правапіс падоўжаных і падвоеных зычных.
12. Правапіс спалучэнняў зычных.
13. Правапіс прыстаўных і ўстаўных зычных.
14. Правапіс змякчальнага мяккага знака, раздзяляльнага мяккага
15. знака і апострафа.
16. Агульныя правілы правапісу слоў разам, праз злучок і асобна.
17. Правапіс вялікай літары.
18. Правілы пераносу слоў з аднаго радка на другі.
19. Правапіс абрэвіятур і агульнапрынятых скарачэнняў слоў.
20. Знакі прыпынку ў канцы сказа.
21. Працяжнік у простым сказе.
22. Знакі прыпынку пры аднародных членах сказа.
23. Знакі прыпынку ў сказах з адасобленымі азначэннямі.
24. Знакі прыпынку ў сказах з адасобленымі прыдаткамі.
25. Знакі прыпынку з адасобленымі акалічнасцямі.
26. Знакі прыпынку пры параўнальных зваротах і зваротках.
27. Знакі прыпынку пры пабочных і устаўных канструкцыях.
28. Правописание безударных гласных в корнях слов, проверяемых ударением.
29. Правописание безударных гласных в корнях слов, не проверяемых ударением.
30. Правописание безударных в корнях слов с чередованием.
31. Правописание согласных в корнях слов.
32. Правописание приставок.
33. Гласные ***ы, и*** после приставок.
34. Правописание ***ъ*** и ***ь*** знаков.
35. Правописание ***о, е*** после шипящих и ***ц.***
36. Правописание ***н*** и ***нн*** в разных частях речи.
37. Правописание имен числительных.
38. Правописание глаголов и глагольных форм.
39. Правописание наречий.
40. Правописание предлогов.

41. Правописание союзов.
42. Правописание частиц.
43. Знаки препинания при обособленных дополнениях.
44. Знаки препинания при оборотах с уточняющим и пояснительным значением.
45. Знаки препинания при словах и оборотах, грамматически не связанных с членами предложения.
46. Знаки препинания в сложносочиненном предложении.
47. Знаки препинания в сложноподчиненном предложении.
48. Знаки препинания в бессоюзном сложном предложении.
49. Знаки препинания в предложениях с разными видами связи.
50. Знаки препинания в сравнительных конструкциях.
51. Знаки препинания при передаче чужой речи.
52. Знаки препинания при диалоге.
53. Знаки препинания при цитировании.

Пратакол узгаднення вучэбнай праграмы

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму
Беларуская мова	кафедра беларускага і рускага мовазнаўства	Змест праграм узгоднены на стадыі распрацоўкі	Пратакол № 4 ад 06.10.2023
Руская мова			